

Inleiding

Eerstelijnszone Westhoek telt in vergelijking met Vlaanderen een groter aandeel ouderen. De vergrijzing en verzilvering is in heel Vlaanderen het meest zichtbaar in de Westhoek. Het aandeel 60- en 80- plussers in onze regio zijn hoger dan het Vlaams gemiddelde en de centrumsteden. De sterke toename van het zorggebruik en de sterke toename van het aandeel ouderen impliceren een hogere zorgbehoefte in de eerstelijnszone. Daarnaast zien we ook factoren rond woonnoden: gezinsverdunding en een toenemend aantal huishoudens. Samen met de toenemende vergrijzing zorgt dit voor belangrijke noden op vlak van wonen:

- Aangepast woningbestand zowel in dorpen als in steden
- Proactief beleid rond levensloopbestendig wonen
- Nood aan kwalitatieve woonomgeving met mogelijkheid tot zorg- en dienstverlening

Onze regio is heel landelijk waarbij essentiële diensten uit de dorpen en kleinere gemeenten wegtrekken. Om zorg en welzijn toegankelijk en bereikbaar te houden, is het nodig om continu te blijven inzetten op zorgzame buurten en de werking hiervan structureel te verankeren. De projecten Zorgzame Buurten met de steun van de Koning Boudewijnsstichting liepen af in februari 2025. Onder de impuls van de projectoproep Zorgzame buurten, hebben we als eerstelijnszone ook heel wat ondernomen: samenwerkingsovereenkomst met SAAMO West-Vlaanderen gemaakt voor de organisatie van de uitwisselingstafels voor alle partners die werken rond buurtgerichte zorg, 2 zorgfora georganiseerd rond buurtgerichte zorg, buurtanalyses Lokale Dienstencentra gefaciliteerd via Lokale Eerstelijnsplatformen, etc ...

Eerstelijnszone Westhoek wil de krachten bundelen en de uitdagingen binnen zorg en welzijn gezamenlijk aanpakken, nu én in de toekomst. We willen actoren die een opdracht hebben in buurtgerichte zorg, zoals lokale besturen, zorg- en welzijnsactoren, ... doen samenwerken aan een gezamenlijk masterplan gezond ouder worden in een zorgzame buurt in Eerstelijnszone Westhoek waarbij er aandacht is voor verschillende zaken: informeren, communiceren, sensibiliseren en organiseren.

Via voorbereidend overleg met de actoren kwamen we al tot een gezamenlijke omschrijving van zorgzame buurten:

“Een zorgzame buurt is een buurt rond of dichtbij een voorziening van een zorgactor waar alle vormen van zorg, formeel én informeel, kan voorzien worden. In een zorgzame buurt is er een divers aanbod aan woonvormen en mogelijkheden tot ontmoeting, zodat men er langer kan blijven wonen.”

Leader Westhoek

Eerstelijnszone Westhoek engageert zich om een project in te dienen bij Leader Westhoek om dit masterplan vorm te geven. Om gebiedsdekkend te werken, willen we alle partners die werkzaam zijn in Eerstelijnszone Westhoek de kans geven om in te tekenen op deze open oproep. In de volgende punten wordt er dieper ingegaan welke projecten we precies verwachten, aan welke voorwaarden ze moeten voldoen en wordt de tijdslijn naar voren geschoven.

[Westhoek | Leader - Gerealiseerde projecten Leader Westhoek](#)

Doelstellingen van het project

Via een gezamenlijk en gedeeld project willen we deze doelstellingen behalen:

1. Innovatieve woonvormen worden opgezet nabij een zorg- of welzijnsactor of lokaal bestuur met zorgzame buurt als uitgangspunt

We experimenteren met innovatieve en levensloopbestendige woonvormen in de nabijheid van een zorg- of welzijnsactor of lokaal bestuur, met het concept van de zorgzame buurt als uitgangspunt (cfr. [methodiek](#)), zodat wonen, zorg en welzijn beter op elkaar afgestemd zijn.

2. Communicatie & sensibilisatie – ‘Ageing well in place, moving in time’ i.s.m. onderwijsinstellingen

We werken samen met onderwijsinstellingen rond onderzoek m.b.t. communicatiestrategieën die kunnen ingezet worden om burgers op tijd te laten nadenken of hun buurt nog geschikt blijft om ouder te worden.

3. Communicatieacties

We voorzien gerichte communicatiecampagnes (affiches, sociale media, infomomenten) en laagdrempelige acties via eerstelijnsprofessionals om de burgers hun betrokkenheid en zelfredzaamheid te versterken.

4. Lerend netwerk voor praktijk- en beleidsmedewerkers

We starten een lerend netwerk op rond zorgzame buurten, waarin lokale besturen, zorg- en welzijnsactoren, bewoners en andere betrokken partners kennis, ervaringen en goede praktijken uitwisselen. Dit netwerk bevordert samenwerking, stimuleert innovatie en versterkt de aanpak op het terrein door gezamenlijke reflectie en continue bijsturing. Hierbij richten we ons op praktijk- en beleidsmedewerkers.

Verwachtingen

Welke **projecten** kunnen ingediend worden?

De projecten die kunnen indienen, focussen zich op de eerste doelstelling, nl. **innovatieve woonvormen** nabij een zorg-of welzijnsactor of lokaal bestuur met **zorgzame buurt** als uitgangspunt. We selecteren maximum 3 projecten om gezamenlijk in te dienen bij Leader Westhoek. Zie hieronder enkele voorbeelden:

- Dienstverleningsproject zorgzame buurt: zorg organiseren nabij zorg- of welzijnsactor of lokaal bestuur
- Samenwerking innovatie woonvorm met zorg-of welzijnsactor uit de buurt
- ...

Inspiratie:

- [Rapport Wonen Eerstelijnszone Westhoek](#)
- [Rapport ouderenzorg Eerstelijnszone Westhoek](#)
- [Coöperatie Livez](#)
- [House-onderzoek](#)
- [Labo Ouderenbeleid: Alternatieve woonvormen](#)
- [Publicatie KBS: De woonzorgomgeving van de toekomst](#)
- [Artikel Sociaal.net: Hoe maken we van zorgzame buurten een blijver?](#)

Randvoorwaarden

Om je project ontvankelijk te verklaren, werden er een aantal voorwaarden opgesteld:

- **Dienstverleningsproject**
Het project vraagt geen middelen voor infrastructuur, maar voor dienstverlening
- **Interdisciplinaire en lokale samenwerking**
Participatie van zorg- en welzijnspartners, lokale besturen, sociale huisvestingsmaatschappijen en burgers, ...
- **Cofinanciering**
Als project voorzie je zelf middelen als projectpartner. De Leadersteun kan enkel aangewend worden op basis van betaalde facturen, prefinanciering van de partner is noodzakelijk. Er kan ook enkel subsidies aangevraagd worden voor dienstverlening, niet voor infrastructuur.
- **Trekker aanduiden**
Eén structurele trekker wordt aangeduid voor het project.
- **Tijdspanne**
Projectduur: 2025–2028, gefaseerde uitrol over drie jaar. Goedkeuring kan tot eind 2027, uitvoeren tot 30/06/2029.
- **Samenwerking met ELZ Westhoek**
De projecthouder houdt nauw contact met de medewerkers en zorgraad van ELZ Westhoek om zo samenwerking na te streven.
- **Kennisdeling en uitwisselingstafels**
Kennis vanuit het project wordt gedeeld met het netwerk binnen Eerstelijnszone Westhoek.
- **Referentiekader**
Hantering van de methodiek 'Zorgzame buurten' als leidraad voor ontwerp en uitvoering.
- **Samenwerkingsovereenkomst & goedkeuring**
Schriftelijke afspraken met alle partners; goedkeuring door gemeenteraad en betrokken bestuursorganen.
- **Betrekken PZON (=personen met zorg- en ondersteuningsnoden)**
Permanente betrokkenheid van doelgroep via bevragingen, focusgroepen of gebruikerspanels.
- **Deadline indienen dossier**
Toon je engagement voor 21/07/2025 om een project in te dienen door een mail te sturen naar Heleen en/of Ellen. In de projectfiche (zie bijlage) zijn de categorieën waar we graag tegen dan een zicht op hebben ingekleurd in **kleur**.
De volledige projectfiche (zie bijlage) moet ingediend zijn tegen 29/08/2025.

Plan van aanpak

2025: Q3

1. **Lancering projectoproep gezond ouder worden in een zorgzame buurt**
2. **Stuurgroep 30 juni: selectiecriteria bepalen**
3. **Opstartoverleg met kernpartners**
Vastleggen doelstellingen, partners, engagement ELZ
4. **Stuurgroep 1 september:**
Advies formuleren voor zorgraad van 4 september op basis van ingediende projecten
5. **Pilootbuurten selecteren op zorgraad van 4 september**

2025: Q4

1. **Goedkeuring projectdossier door Leader**
2. **Samenwerkingsovereenkomsten opstellen**
Juridisch kader en afspraken tussen alle betrokken actoren.
3. **Voorstelling actieplan op algemene vergadering 4 december**

2026: Q1-Q2

1. **Opstart werkgroepen**
2. **Opstart onderzoek communicatiestrategie**

2026-2028

1. **Co-creatieve trajecten met bewoners & zorgpartners**
Workshops, bevestigingen, focusgroepen.
2. **Ontwikkeling & testen van woon- en zorgmodellen**
In samenwerking met projectontwikkelaars, huisvestingsmaatschappijen en gebruikers.
3. **Communicatiecampagne lanceren**
Infomomenten, flyers, sociale media, testimonia.
4. **Opvolging & bijsturing via evaluatiemomenten en uitwisselingstafels**
Met specifieke aandacht voor kennisdeling binnen de regio.

Nog specifieke vragen?

Contacteer ons!

Heleen Debaene: heleen.debaene@eerstelijnszonewesthoek.be 0471/70 09 54

Ellen Ramon: ellen.ramon@eerstelijnszonewesthoek.be 0470/45 88 40